

ONBEHANDELD KAN ALLEEN MET VEEL AFLEIDING

Na 55 weken zonder noemenswaardige problemen onbehandelde hennen in de stal te hebben gehad, durft leghennenhouder Frenken ervan uit te gaan dat het de hele ronde goed zal gaan.

Meteen vanaf het CITAVERDE College Horst ging Stefan Frenken (29) uit Sterksel in 2007 in maatschap met zijn ouders. „Ik zat als kind veel tussen de koeien, omdat we een gemengd bedrijf hadden. Uiteindelijk koos mijn vader toch voor pluimvee, omdat hij wist dat ik het bedrijf op termijn over wilde nemen. Pluimvee leek hem op dat moment de beste

toekomst te bieden.” In 2008 kocht de familie Frenken vier stallen in Budel met in totaal 52 duizend hennen. Daarna besloot de familie in 2011 om vergunningen aan te gaan vragen voor een nieuwe stal op de thuislocatie in Sterksel. „De oude stallen waren te klein en daarom hebben we voor een nieuwe 2-etagestal gekozen,” aldus Frenken. Dit had ook te maken met de ervaringen met de kleinere stallen in Budel. Het nieuwe volièresysteem van Vencomatic paste er maar net in. Door aanpassingen in klimaat en licht draait het nu naar wens.

2-etagestal

In de nieuwe 2-etagestal op de thuislocatie staat het volièresysteem van Jansen Poultry Equipment. Frenken: „Een van de redenen dat we hiervoor gekozen hebben, is dat je bij dit systeem geen zelfdragende tussenvloer hoeft te bouwen. Een andere reden is dat de roosters voor de legnesten mooi breed zijn.

Verder kun je bij dit systeem vanaf het gangpad de systeemeieren makkelijk zien liggen.” De nokhoogte van de nieuwe stal is 10,30 meter. De stal is 24x115 meter (inclusief eierlokaal) en er zitten 71.280 hennen in. In het eierlokaal staat een waterbehandelingssysteem waarmee het bronwater ontijzerd wordt. Verder een doseersysteem om te kunnen ontwormen of voor zuur- of mineralentoevoegingen. In de stal hangen verder hoogfrequente tl-lampen. „En dat je het licht van deze tl-lampen kunt dimmen, is zeker nuttig in dit geval”, zegt Evert Bos, pluimveespecialist bij ABZ Diervoeding. „De NOVOgen White-hennen van Verbeek Broederij en Opfok uit Lunteren die sinds 5 januari 2016 zijn opgezet, zijn namelijk onbehandeld. Dit is een van de eerste stallen in Nederland met een dergelijk groot aantal onbehandelde hennen.” Toch heeft Frenken de lichtsterkte van 20 lux (op de meest schaduwrijke plekken) nog niet terug hoeven te

schroeven. Dat komt vooral door de vele managementmaatregelen die hij genomen heeft.

Speciaal voermanagement

De stap om alle hennen onbehandeld op te zetten nam Frenken in overleg met zijn eierhandelaar. „Eierhandel Gebr. Van Beek heeft ons enorm geholpen om ons als bedrijf op deze nieuwe fase voor te bereiden.” In eerste instantie was het de bedoeling om één etage onbehandeld te laten. Na inmiddels 55 weken is wel duidelijk dat de keuze om alle hennen onbehandeld te laten, de juiste keuze is geweest. Er zijn een aantal maatregelen die hebben bijgedragen aan het slagen van deze nieuwe aanpak. Bos: „Frenken zit, vergeleken met collega's, op flink wat luxer voer. Dat draagt sowieso bij. Hij mengt ook zelf de grondstoffen die hij grotendeels aankoopt met ons kernvoer, aangevuld met CCM van eigen akkers. Dit betekent altijd vers voer van zeer constante kwaliteit. Doordat elke keer een dagvoorraad voer aangemaakt wordt, heb je ook minder ontmenging. Vooral de factor constant voer is belangrijk bij onbehandelde hennen, weten wij als mengvoerbedrijf uit ervaring.” De leghennenhouder werkt met een sleepkettingvoersysteem. Het cumulatieve voerverbruik vanaf opzet (nu 55 weken) is 110 g. De voerconversie bedraagt gemiddeld 2,0. Frenken: „Superlaag voor onbehandelde scharrel leghennen die veel bewegen.”

Een groot risico bij onbehandelde hennen is dat het verenkleed snel slechter wordt. Dat kan zowel door verenpikkerij als door minder luxe voer komen. Bos: „Je moet de darmgezondheid van de hennen in dit kader op een goed peil houden. Dat bereik je door alleen goede grondstoffen te gebruiken en zoveel mogelijk verteerbaar ruw eiwit (VRE) te voeren en zo min mogelijk

onverteerbaar ruw eiwit (ORE).” In het voer van Frenken zit 143,48 g/kg VRE en 23,50 g/kg ORE.

Synchroniseren met opfokker

Nog een maatregel die er voor gezorgd heeft dat er minder problemen ontstaan met de onbehandelde hennen, is het apart zetten van de hennen die moeilijk drinken. Frenken: „Deze hennen hebben we eruit gehaald en ze zitten in een apart gedeelte achter in de stal. Deze hennen gaven stress bij de andere hennen die wel goed dronken.” Van deze ‘probleemhennen’ ging na verloop van tijd nog zo'n 95% goed leggen. Volgens Frenken zijn het soms kleine aanpassingen die het verschil maken. „Zo hebben we de waterlijnen iets laten zaken, zodat ze er beter bij kunnen. En hebben we voor allerlei afleidingsmaterialen gezorgd.” Zo zit er een automatisch gerstvoersysteem door de volledige stal dat automatisch zes keer per dag gerst strooit. Verder liggen er op de grond gasbetonblokken waar de hennen lustig op los pikken en krabben.

Nog een maatregel die zorgt voor minder problemen, is dat Frenken voordat de hennen opgefokt gingen worden al een aantal keren overleg had met de opfokker waar ze opgefokt zouden worden. Frenken: „Matcht je stalsysteem met het stalsysteem van de opfokker? Overleg om ook het management zo goed mogelijk te synchroniseren. Collega's moeten beseffen dat deze zaken belangrijker zijn dan dat de hen minimaal 1.700 g weegt.” Frenken wil zijn huidige koppel hennen houden tot 92 à 93 weken, net als de vorige behandelde koppel hennen. Als de hennen er op deze leeftijd nog goed uitzien en het legpercentage nog goed is, dan houdt de leghennenhouder ze wellicht nog langer aan.

Dick van Doorn

De NOVOgen White hennen hebben duidelijk geen snavelbehandeling ondergaan, desondanks zit de koppel er nog puik bij.

Foto: Dick van Doorn

Er is een automatisch gerstvoersysteem door de volledige stal geïnstalleerd, dat automatisch zes keer per dag gerst strooit.

Frenken mengt zelf de grondstoffen die hij grotendeels aankoopt met kernvoer. CCM komt van eigen land.